

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 3 - 2026
jaargang 47

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

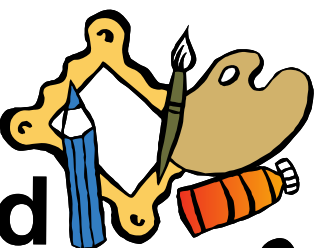
NATUURLIJK AVIFAUNA

Nieuw in 2025
gierenvallei

AVIFAUNA.NL

75 JAAR
Avifauna
vogels en zoo

Hoorn 59
2404 HG Alphen a/d Rijn
0172 - 256 256
contact@avifauna.nl

Barend van Zwieten

Alphen aan den Rijn

lijstenmakerij
grote keuze in houten- en aluminiumprofielen
passepartouts, wissellijsten en diverse soorten glas

teken- & kunstschildersmaterialen
olie, acryl, aquarel en olieverf, penselen
papier, schildersdoeken, panelen
pastelkrijt, kleur- en grafietpotloden, houtskool
en heel veel meer!

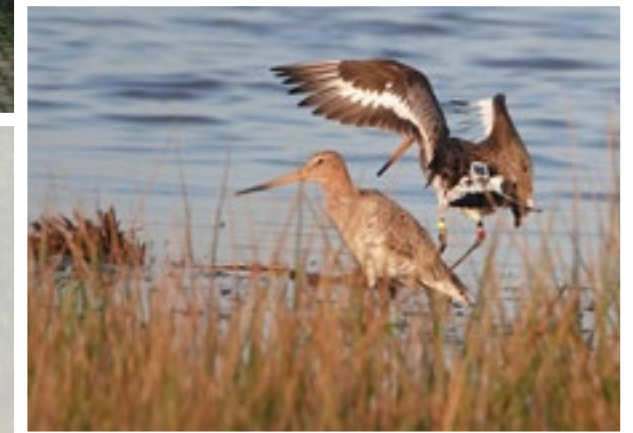
Hoofdstraat 141
2406 GG Alphen a.d. Rijn
T: 0172 473236
info@barendvanzwieten.nl
www.barendvanzwieten.nl

Inhoudsopgave

10 - NatureXplorers sluiten seizoen af

15 - Grutto uit Guinea Bissau gesignaleerd

25 - Slootjesonderzoek Kroospad

Onderlinge

Verzekeren?
Onderlinge Rijn en Aar!

Samen goed verzekerd

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.underlingrijnenaar.nl

Hier kan ook uw advertentie staan.

In Bont Allerlei kunt u adverteren al vanaf € 43,95 per jaar voor 1/8 pagina in 4 edities. Dat is nog geen € 11,- per uitgave. Meer informatie? Neem contact op met ons op via ivnbontallerlei@gmail.com of 06 - 13 18 78 00.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Diergeneeskundig Centrum
Alphen a/d Rijn
Alle zorg onder één dak!

Van Eijckstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172-471111
www.diergeneeskundigcentrum-alphen.nl

Tot en met 7 juli 2026 heeft IVN Alphen aan den Rijn de volgende nieuwe leden mogen verwelkomen:

Theo Eitjes,
Robert van Egmond,
Ivonne Houtman,
Debora Kruithof,
Lenie van Boxtel,
Meine Reijst,
M. Sleebe van Ees

En verder:

- 03 - Inhoudsopgave
- 04 - Van het Bestuur Erica Goedhals
- 05 - Wandeling Koudekerk aan den Rijn
- 06 - Even voorstellen Renske de Beer-Sijben
- 08 - Fladderaars duurzaam bezig
- 09 - Vlinders jeugd onderzoeken tuin BC
- 12 - Informatieavonden NGO in oktober
- 13 - Upgrade Kabouterbos
- 14 - Nachtvinders met de NatureXplorers
- 16 - Scherp de zintuigen: horen en luisteren
- 18 - Werkgroep Planologie laat van zich horen
- 20 - Monitoring vogels op de Golfbaan
- 22 - Expositie 'de bomen en het bos'
- 23 - Lezing de Zeearend in BC
- 24 - Verborgten leven van Slijmzwammen
- 26 - Agenda
- 29 - Contactgegevens Bestuur en werkgroepen
- 30 - Colofon/Bij de Cover

Bont Allerlei is het verenigingsblad van IVN Alphen aan den Rijn met informatie over de werkgroepen en activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn, die zijn geweest of nog gaan komen. Verder verenigingsinformatie.

Van het Bestuur

Hier is alweer nummer 3 van dit jaar. In fysieke en digitale vorm.

Op dit moment ben ik nog bezig met de laatste 'loodjes' voor de zomervakantie. De jeugdgroepen hebben inmiddels hun schooljaar succesvol en heel gezellig afgesloten. Voor de Fladderaars was het niet alleen afscheid van een schooljaar en een paar leden die o.a. doorgaan naar de NatureXplorers, maar ook het afscheid van coördinator Maarten Hooghiemstra. Maarten heeft in de afgelopen vier jaar met passie, enthousiasme en humor vele Fladderaars begeleid. Hij heeft ze geleerd over planten, vogels, de waterkringloop, het knotten van wilgen en nog veel meer.

En nu gaat hij zelf verder leren. We zullen hem missen, maar we zijn erg blij dat we een nieuwe enthousiaste coördinator hebben: Lenie van Boxtel. Lenie heeft de laatste activiteiten meegedaan, heeft kennis kunnen maken met kinderen en diverse vrijwilligers en zal o.a. door Gerda Bonninga geholpen worden haar weg te vinden.

Ook bij de werkgroep Communicatie is een nieuwe coördinator begonnen, Annette Vorwerk. Zij heeft de werkzaamheden van Irma Brugmans overgenomen die deze rol ad interim vervuld heeft. Irma kan zich nu volledig wijden aan Bont Allerlei, met de daarbij noodzakelijke veranderingen. Hierover is reeds gecommuniceerd in de ALV van mei jl. Een voorstel voor de definitieve wijzigingen zal gepresenteerd worden in de ALV van december dit jaar.

En er zijn meer nieuwe coördinatoren: bij de Vogelwerkgroep is het stokje door Stef Strik overgedragen aan Ingmar Westerman en bij de Vlinderwerkgroep heeft Anna-Isabel Weterings die rol op zich genomen.

Niet alleen binnen de werkgroepen zijn er nieuwe en enthousiaste vrijwilligers begonnen. Ook binnen het bestuur hebben wij een nieuwe collega mogen verwelkomen, Renske de Beer-Sijben. Zij is in de laatste ALV benoemd als Algemeen Bestuurslid. Nu zijn we bijna compleet en hopen nog op de (snelle) komst van een secretaris. Ondertussen kijken we naar een andere taakverdeling binnen het bestuur. Informatie daarover volgt later. In deze Bont Allerlei stelt Renske zichzelf voor (pag.6).

Al onze werkgroepen doen het goed. Er is zoveel enthousiasme, gedrevenheid en betrokkenheid. Die betrokkenheid zien wij ook op de manier waarop vrijwilligers er met en voor elkaar zijn. Hoe er bijgesprongen wordt als er behoefte is aan extra handen of hulp, hoe er gedeeld wordt in leuke en mooie momenten, maar ook hoeveel steun er is in verdrietige en zware tijden.

En of het nu gaat om het weer samenstellen van een afwisselend programma voor de jeugd komend schooljaar, nieuwe excursies en activiteiten of overleg met de gemeente en andere partijen als het gaat om bouwplannen, iedereen zet zijn en haar passie en expertise in voor natuur(behoud) en -beleving in onze gemeente. Deze Bont Allerlei staat ook weer vol voorbeelden hiervan.

Ik wens iedereen heel veel leesgenot. En kijkplezier natuurlijk, want er zijn ook weer vele mooie foto's van onze vrijwilligers te zien.

Erica Goedhals
Algemeen Bestuurslid

Excursie

Wandeling door het groen van Koudekerk aan den Rijn

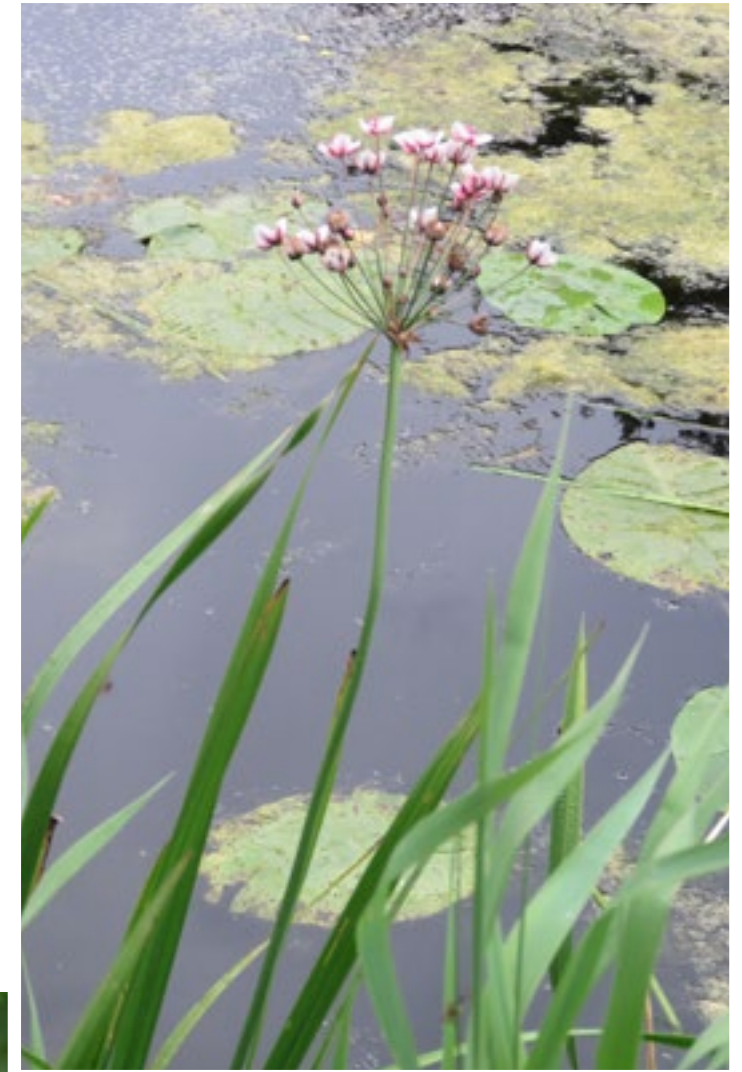
Tekst en foto's Pieter van Tol

We werden door onze gidsen ontvangen bij de kinderboerderij aan de Deel. Na een korte voorstelling liepen we langs een rij knotwilgen. Door deze knotwilgen om het jaar om en om te knotten zijn er ieder jaar bloeiende wilgen voor de bijen en hommels. En soms zie je ook andere planten op de knotwilg groeien.

We liepen door het kabouterbos, hier groeien verschillende wilde planten zoals het geel nagelkruid en groot heksenkruid. Ook kwamen we nog langs het huis den Tol, nog gebouwd op de fundering van een oud kasteeltje.

Langs de lage waard zagen we verschillende soorten waterplanten zoals de oer Hollandse zwanenbloem, een plant van het moeras met als bijnaam koffieboon. We liepen langs een heg van liguster, als je deze laat bloeien trekt deze heel veel insecten aan. Verder kwamen we planten tegen zoals het groot hoefblad en kleefkruid. Wist je dat je de rijpe zaden van het kleefkruid kan roosteren en door een gerecht kan doen? We kwamen veel meer planten tegen die eetbaar zijn en een goede aanvulling kunnen zijn op ons menu vanwege de stoffjes in deze planten.

We bezochten ook het insectenhotel. Maar zonder bloemen geen insecten. Dus zijn hier fruitstruiken en ander bloemen geplant om de insecten het naar de zin te maken zoals een ooievaarsbek, wilde marjolein, juffertje in het groen en een vlinderstruik waar vlinders zoals de Atalanta graag op vliegen. Ondanks het weer en dat we met een klein groepje waren toch een zeer interessante wandeling door het groen van Koudekerk aan den Rijn. Zeker voor herhaling vatbaar.

Vrijwilliger bij IVN

Even voorstellen: Renske de Beer-Sijben

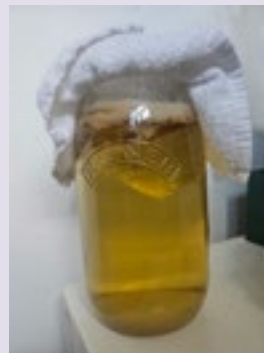
Tekst en foto's Irma Brugmans

Het is lekker weer dus we gaan in de tuin zitten. Renske woont in Boskoop in een van de oudste gedeeltes van het dorp, waar vroeger de kwekers woonden. Dat is te merken aan de tuinen. Die zijn groot, die van Renske is zelfs megagroot. Renske: 'Toen we 5 jaar geleden hier kwamen wonen had de vorige bewoner vrijwel alle bomen, struiken en planten uit de tuin gehaald en verkocht. Het onkruid stond kniehoo. Het was een grote woestenij. Ik heb er nu een leuke hobby aan. We hebben het de afgelopen jaren beetje bij beetje naar eigen inzicht ingericht en het is een waar paradijs voor ons gezin.'

Dat is te zien. In de tuin hebben haar twee dochters van 7 en 9 jaar een eigen hoekje. Het is een feest van kleuren, vormen en geuren. Het doet me vermoeden dat er een tuinontwerper aan te pas is gekomen. Renske: 'Nee, we hebben het helemaal zelf bedacht. Bij ons vorige huis in Woerden hadden we ook een tuin, maar daar deden we maar wat ons mooi leek. Voor het inrichten van deze tuin hebben we ons ingelezen. Wat past bij elkaar. Hoe zorg je dat er altijd wat in bloei staat, het hele jaar door. En ik leer er ook heel veel van. Eerst zag ik een vogel in een boom en nu een mannetjes koolmees in een Treurbeuk. De tuin is een bron van inspiratie.'

Met die inspiratie zit het wel goed. Ik kan kiezen uit verschillende zelfgemaakte theeën met ingrediënten uit de tuin. Ik probeer thee uit gemaakt van lavendel en thee gemaakt van citroen verbena. Geserveerd met door haar en de kinderen zelfgemaakte citroenkoekjes. Renske: 'Ik vind het leuk om

allerlei drankjes te maken met ingrediënten uit de tuin. Zo heb ik likeur gemaakt van kweeper en crème de cassis van zwarte bessen. Elke dag drink ik zelfgemaakte Kombucha, dat is een soort gefermenteerde thee. Dat zit barstensvol probiotica dus goed voor je darmflora. Ik kleur het met saffraan uit eigen tuin. We hebben saffraan krokus in de tuin staan. Als die bloeit in oktober knip ik de stampers ervan af en droog die.'

Naast de drankjes staat de tuin ook vol met vruchtdragende bomen en struiken en een moestuin. Renske: 'Mooi is dat de meiden dan stiekem bosaardbeitjes en framboosjes snoepen uit de tuin. Ze hebben zelf ook een stukje in de moestuin. Dat was denk ik ook de motivatie om me te willen inzetten voor IVN. IVN heeft ook het doel om door educatie, mensen te leren over de natuur, te zorgen dat ze de natuur meer, beter gaan waarderen.'

Hoe kom je zo in Boskoop terecht? Renske: 'Uiteindelijk zijn we voor werk deze kant van het land opgekomen. We woonden destijds in Eindhoven, maar nadat ik op een dag 5 uur in de auto had gezeten vond ik het wel genoeg. Daarna hebben we 10 jaar in Woerden gewoond, maar met opgroeiende kinderen zochten we een echt familiehuus. En op dit huis zijn we echt verliefd geworden. We hebben er erg veel

aan moeten doen. Het is een oud huis en was voor het laatst verbouwd in de jaren '80 met veel schrootjes en slecht geïsoleerd. Maar nu is het een paleisje.'

Renske is afgelopen mei gekozen als Algemeen Bestuurslid in het bestuur van IVN Alphen aan den Rijn. Wat maakt dat je je verkiesbaar hebt gesteld? Renske: 'Vorig jaar oktober heb ik gekozen om een sabbatical te nemen. Ik had een pittige baan en dat combineerde lastig met de wens meer ruimte

te creëren voor gezin en kinderen in een belangrijke periode. Vanuit mijn werk ben ik gewend bestuurachtige zaken te doen. Leuk om te kijken wat er speelt, hoe dat werkt en het geheel te overzien. Dus daarom zocht ik naar vrijwilligerswerk waar ik dat ook in tegen kon komen.'

En hoe bevalt het tot nu toe? Renske: 'Het is een leuke club mensen (red: bestuur IVN), elk met andere ideeën, anders werkend, andere expertise maar met de drive om er samen iets moois van te maken. Op mijn werk wilde ik nog wel tegen vergadersessies op zien, omdat daar ook politiek en eigenbelang een rol kunnen spelen. Maar dat heb ik hier helemaal niet.'

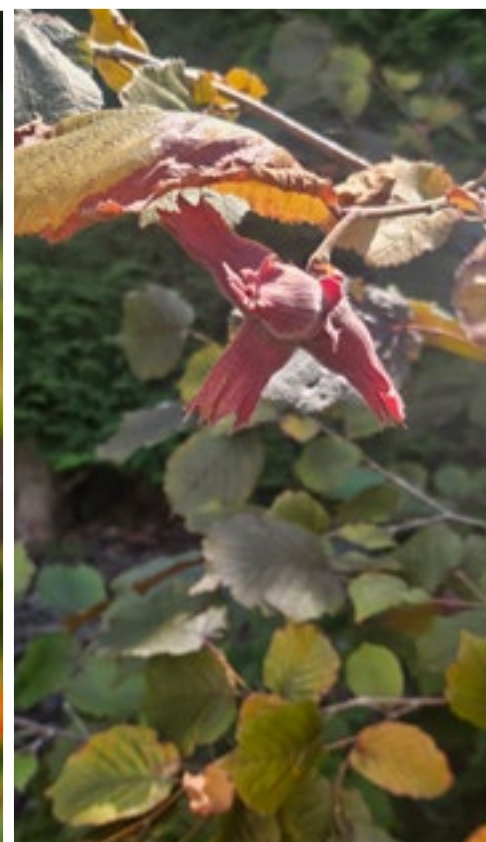
Wat voor achtergrond breng je mee in het bestuur? Renske: 'Mijn drive was bedrijven beter maken. Als betameisje heb ik toen gekozen voor de Technische Universiteit in Eindhoven richting technische bedrijfskunde. (Goede keuze, want daar ben ik mijn man tegen gekomen). Het was echter te theoretisch voor mij, zodat ik overgestapt ben naar de verkorte opleiding HBO financieel management services (vroeger bekend als MER: Management, Economie en Recht). Die opleiding is heel breed, daarmee kan je heel veel kanten op. Hoe bestuur je een bedrijf, vereniging. Zo ben ik in de financiële wereld terecht gekomen. Ik heb me daar beziggehouden met projecten met raakvlakken tussen ICT en processen en ook begeleiden van verbeter- en integratietrajecten.'

Waar houdt je je nog verder mee bezig? Renske: 'Ik ben ook lid van Raad van Toezicht voor het bestuur van een viertal basisscholen. Enerzijds heb je een controlerende functie, keur je de cijfers goed, beoordeel je of de middelen goed worden ingezet en anderzijds ben je klankbord, raadgever, sparringpartner voor onderwerpen/issues waar ze tegen aan lopen. Dat vind ik leuk om te doen. Goed onderwijs, een goede basis meegeven aan kinderen vind ik belangrijk.'

Kan je verder nog iets over jezelf vertellen? Renske: 'Ik vind bordspellen heel leuk om te doen. Daarbij moet je denken aan wat meer ingewikkelde strategische spellen. Lekker uitvogelen hoe complex een spelletje is. Er moet daarna ook nog voldoende uitdaging zijn om het te blijven spelen. Met vrienden hebben we regelmatig een spelletjesavond. We spelen nu veel Dune, een woestijn bordspel, dat geënt is op de films. Ook ben ik niet zolang geleden begonnen met pianoles.'

Ter afsluiting van het interview maken we nog een rondje door de tuin. Naast bekende struiken en bomen komen we ook langs groenblijvende magnolia's met grote witte bloemen, een roze uitlopende flamingoboom en een slaapboom met prachtige roze bloemen. Helemaal trots is Renske op haar gecreëerde 'geur'-hoekjes. Bij de oprit zorgen vleesbes, papierstruik en sering voor een lekkere geur in de wintermaanden en op het terras waar je al lekker in het vroege voorjaar kunt zitten geuren de jasmijn en de kamperfoelie.

Fladderaars duurzaam bezig.

Tekst en foto's Maarten Hooghiemstra

11 april 2026 Duurzaamheid

Voor de toekomst van de wereld is het heel belangrijk dat we duurzamer gaan produceren en leven. Op deze ochtend waren de Fladderaars zo duurzaam mogelijk bezig. In één groepje werd van oude kranten nieuw papier gemaakt en een ander groepje maakte van oud papier een potje waar zaden in werden geplant. Zo worden materialen gerecycled. Ook liepen we lekker buiten in het speelbos om de duurzaamheidsquiz te spelen. Voorbeeldvraag: Wat is de grootste energieslurper in huis: de koelkast, de wasmachine, de cv-installatie?

9 mei 2026 Bijen

Iedereen weet dat bijen heel belangrijk zijn voor de natuur. Maar hoe zit dat precies? In drie verschillende groepjes leerden de Fladderaars over de bij. Zo zijn er andere vliegers die lijken op een bij, maar geen bij zijn. Hoe herken je die? De hommelm is ook een bij, maar dan eentje met veel haar waar het stuifmeel aan blijft plakken. De zweefvlieg lijkt dan op een bij, maar is slanker en kan stilhangen in de lucht. Ook werd er geleerd over de anatomie van de bij en hoe een bij eitjes legt. Soms doen ze dat in een bijenhôtel in een bamboestokje. Een "mannetjes-eitje", leggen ze vooraan, omdat deze eitje minder belangrijk zijn dan het "vrouwjes-eitje". Deze buisjes worden nog wel eens open gemaakt en een stukje leeg gegeten! In deel 2 van de ochtend gingen we aan de slag met het maken van een bijenhôtel en maakten we een hommelnest in de grond.

20 juni Vaartocht Nieuwkoopse Plassen

Alweer de afsluitende activiteit van het seizoen! We mochten mee varen op de Nieuwkoopse Plassen met de boot "Blauw Jantje" van Natuurmonumenten. De naam is een eerbetoon aan de Zwarte Stern, die in dit gebied broedt. Door onze kapiteins werden we vakkundig door de mooiste plekken van de Noordplas gemanoeuvreerd. Ondertussen vertelde de gids allerlei leuke weetjes. Zoals hoe bewoners van het drassige gebied het laagveen opdregden en op legakkers lieten drogen, het water eruit persten en turf overhielden. Zwaar werk! De kinderen hadden een bingokaart om vogels en planten te spotten. Sommige plantjes, zoals de watermunt zijn heel zeldzaam. Het was een prachtige dag en we hebben erg genoten!

IVN- vlinders onderzoeken de tuin van het Bezoekerscentrum

Tekst Gerda Bonninga Foto's Nanne Kerstens (mei) en Jennifer Hesselning (juni)

Eten uit de natuur.

Kinderen van 4-8 jaar gingen in de tuin van het Bezoekerscentrum de Veenweiden op zoek naar eetbare planten. Deze werden gebruikt voor de kruidenboter en voor de pannenkoeken. Een memory en een ander spel over eten. de kinderen mochten met oude koffiemolens zelf meel malen om te gebruiken voor het beslag van de pannenkoeken. Maar ook mochten zij de pannenkoekjes zelf voorzien van kruiden, aardbeien, bessen en eetbare bloemen.

Wilde planten en bloemen

Wat zijn dat dan? Zijn dat hele drukke planten en bloemen? Of zijn het knappe en mooie? Misschien wel allemaal. We waren vandaag omringd door wilde planten en bloemen in de tuin van Bezoekerscentrum De Veenweiden. Madeliefjes, Fluitenkruid, Robertkruid, dovenetel. Te veel om allemaal te noemen. Eigenlijk zijn het planten, die zelf tevoorschijn komen doordat de zaden worden verspreid. Dat kan door de wind (paardenbloem), een vogel (lijsterbes) of insecten (stuifmeel). Om ze te leren kennen, zochten we de bloemen zelf in de tuin, deden memory, renselletjes en sloten af met een Moederdag cadeautje. Een zelf ingekleurde en gevulde bloemenvaas of pauze

NatureXplorers sluiten seizoen af

Foto's en tekst Suzanne van Egmond

Wij hebben een geweldig NatureXplorers kamp gehad! Elk jaar, aan het einde van het seizoen sluiten we dit af met een nachtje slapen en dit jaar was het bij Bezoekerscentrum "De Veenweiden". Het kamp was van vrijdag 12 op zaterdag 13 juni.

We starten natuurlijk met een kampvuur zodat we genoeg kolen kregen voor een heerlijke BBQ. Na het corvee werden de bedden neergelegd midden in het bezoekerscentrum. Die bedden waren zo verleidelijk dat er gelijk tientallen potjes Weerwolven gespeeld moesten worden. Voor Marjolein en Suzanne (begeleiders) een heerlijk moment om rustig te genieten bij het kampvuurtje.

De Vlinderwerkgroep kwam om 22.30 uur speciaal voor ons een Nachtvlinder telling doen op het BC (zie pagina 14). Om ons te laten zien hoe nachtvlinder onderzoek in zijn werk gaat en natuurlijk welke prachtige vlinders er s 'nachts actief zijn.

We hebben prachtige vlinders gevonden! Waaronder de Kleine- en Grote avondrood, dit zijn een pijlstaartvlinder. Satijnvlinder, verschillende Huismoeders en nog meer soorten. Ruben en Gijs hadden de meeste interesse om soorten te vangen of determineren. De overige leden van onze groep ging na een tijdje laser gamen in de tuin rond het gebouw. Om 1.00 uur stopte het onderzoek, werden alle spullen opgeruimd en hebben wij de dames en heren van de Vlinderwerkgroep bedankt voor hun uitleg en kennis. Iedereen dook zijn bedje in, natuurlijk om nog wat potjes Weerwolven te spelen.

Zaterdag na het ontbijt zijn we op de fiets gestapt op weg naar Boerderij De vooruitgang. Waar we na een ritje op de boerenkar overstapten in kano's. Ondanks de sterke wind, zijn een aantal kano's toch een heel eind gekomen tegenwind. Vooral de meiden Roos en Annabella konden in hun kajak een heel eind wegvaren. Andere kano's met minder geoefende NXers hebben veel km afgelegd in honderd meter. Maar we hebben wel een hele leuke ochtend gehad! Terug op het BC hadden we nog tijd om ons Herbarium te maken van de gedroogde bloemen die we aan het begin van het seizoen tussen de bloemenpersen hadden gedaan. Ook hebben we van de verzamelde wilde bloemenzaden nog zaadbommen gemaakt. Dit was weer een prachtige afsluiting van ons seizoen!

Nieuwe IVN Natuurgidsenopleiding start in Januari 2027

Tekst Mireille van Duuren / Foto's NGO

Ben jij graag buiten, geniet je van de natuur en vind je het leuk om anderen enthousiast te maken voor alles wat groeit, bloeit en leeft? Dan is de nieuwe Natuurgidsenopleiding (NGO) vast iets voor jou. In januari 2027 start een nieuwe groep cursisten met deze opleiding, georganiseerd door IVN Alphen aan den Rijn samen met de IVN-afdelingen IJssel en Gouwe en Nieuwkoop

Verdiep je kennis over natuur

Tijdens de anderhalf jaar durende opleiding verdiep je je kennis over natuur, landschap en ecologie. Daarnaast leer je hoe je deze kennis op een inspirerende en interactieve manier kunt overbrengen. Na afronding van de opleiding kun je zelfstandig natuuractiviteiten ontwikkelen en begeleiden binnen IVN.

Afwisselend en praktijkgericht.

De opleiding heeft een afwisselend en praktijkgericht programma. Volgens de landelijke kwaliteitskaders van het IVN Leerhuis volg je theorieavonden, praktijkdagen, zelfstudie en werk je toe naar een eindopdracht. Gemiddeld reserveer je naast zelfstudie en eindopdracht, per maand twee maandagavonden en één zaterdag voor de opleiding. Je krijgt persoonlijke begeleiding van een mentor en maakt kennis met verschillende onderwerpen en invalshoeken dankzij gespecialiseerde gastdocenten.

Voorbereidingen gestart

De kosten voor de opleiding bedragen € 475,-. Hiervoor volg je het volledige programma, inclusief de begeleiding, lessen en praktijkonderdelen die nodig zijn om je te ontwikkelen tot een deskundige natuurgids. Het kernteam is inmiddels volop bezig met de voorbereidingen. Het projectplan, leerplan en de planning zijn vrijwel afgerond. Na de zomervakantie start de werving van ongeveer dertig nieuwe cursisten. De belangstelling groeit al: inmiddels hebben twaalf enthousiaste natuurliefhebbers zich gemeld.

Meer weten?

Wil je meer weten over de opleiding en ontdekken of deze bij jou past? Kom dan naar een van de informatieavonden in het bezoekerscentrum van IVN. Tijdens deze avonden vertellen we je meer over de inhoud van de opleiding, de tijdsinvestering en de mogelijkheden om je aan te melden. Lijkt het je mooi om je natuurkennis te verdiepen en anderen mee naar buiten te nemen? Dan hopen we je in januari 2027 te mogen verwelkomen als één van de nieuwe toekomstige natuurgidsen.

Meld je aan voor een van de informatieavonden

Meer informatie over de Natuurgidsenopleiding en/of aanmelden voor de informatieavonden kan via

ngo.ivn.alphengoudanieuwkoop@gmail.com

Deze informatieavonden zijn maandag 12 oktober en maandag 26 oktober 2026, aanvang 20.00 uur in het Bezoekerscentrum De Veenweiden, Burgemeester Bruins Slotsingel 15 te Alphen aan den Rijn.

Aanmelden voor deze avonden is verplicht.

Upgrade kabouterbos

Na een oproep in het AD Groene Hart om hulp bij het onderhoud en herinrichten van het kabouterbos meldden zich nieuwe creatieve vrijwilligers. Hier vertellen zij wat hen motiveert om mee te doen.

Wieke de Jeu

Met veel enthousiasme zet ik me al geruime tijd in voor het Kabouterbos. Vooral het beschilderen van de kabouterhuizen, vogelhuisjes, kabouterbrandweerwagons en andere attributen. Ik heb de opleiding natuurgids bij het IVN Alphen aan den Rijn gevolgd. Ik werk op een school en probeer veel aandacht te besteden aan buiten en natuurbeleving. Gecharmeerd ben ik van paddenstoelen en toen het Kabouterbos er kwam ben ik samen met een vriendin met het beschilderen begonnen, vooral rood met witte stippen! Dit is mijn favoriete beschildering wel met veel variaties. Zo leuk om te doen met elkaar. En leuke reacties!

Nory Engelsman

Ik vond het idee van het kabouterbos al gelijk heel erg leuk. Ik was er al regelmatig geweest met mijn kleindochters. Nu ben ik met pensioen en heb meer tijd om creatief bezig te zijn. Daarom help ik graag mee om het bos te onderhouden en nieuwe ideeën toe te voegen. Een van mijn ideeën is een kabouterfotowand. Deze staat in de steigers en wordt binnenkort in het kabouterbos geplaatst.

Marchien van der Sande

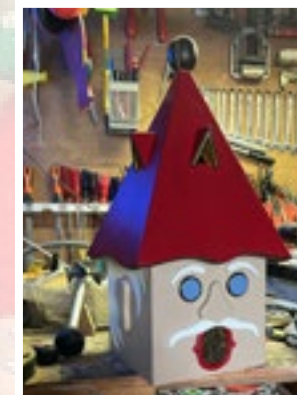
Marchien spant zich vooral in om oude kabouters flink op te frissen. Regelmatig haalt zij een of meerdere kabouters uit het bos en gaat er mee aan de slag. Zij verft er lustig op los met vrolijke kleuren. Zijn de kabouters in de verf en vernis gezet, dan krijgen ze weer een plaats in het kabouterbos. Zij geniet hier zo van. En als je dan in het bos al die blije snuitjes van kinderen ziet, weet je waar je het voor doet.

Bert Penning de Vries

Het bericht kwam op Facebook en dacht daar ga ik wat mee doen. Naast mijn andere hobby's kon dit er ook wel bij. Samen kunnen we dit bijhouden en de kleintjes t/m oma's en opa's blij maken.

Nils Bakker

Toen mijn vrouw de oproep voor hulp bij het klussen voor het Kabouterbos aan mij doorgaf kwam dat precies op een moment dat ik wat meer tijd had en aan huis gebonden was. En aangezien klussen en houtbewerking een van mijn hobby's is heb ik gelijk contact op genomen. Ook mijn naderende pensioen speelt mee omdat ik me nog te jong vind om achter de geraniums te gaan zitten. Verder vind ik het Kabouterbos een mooi initiatief om kinderen te leren om lekker buiten te spelen en te genieten van de natuur.

Vlinders

Nachtvlindersen met de NatureXplorers

Tekst en foto's Anna-Isabel Weterings

Op vrijdag 12 juni, had het nachtvlindersen een heel ander publiek dan gebruikelijk. Dit keer was de oudste jeugdgroep van IVN Alphen aan den Rijn aanwezig: de NatureXplorers. Bij binnenkomst liepen we meteen tegen een verzameling luchtbedden en slaapmatjes aan, gezellig bij elkaar neergelegd in het bezoekerscentrum. De hele ruimte geurde naar kampvuur — een stille herinnering aan het vuurtje waar de groep eerder die avond omheen had gezeten.

Na het smelten van marshmallows was het rond 22.30 uur tijd voor de presentatie over nachtvlinders. Marco Zwijnenburg, lid van de Vlinderwerkgroep vertelde met veel enthousiasme wat een nachtvlinder is, welke soorten er zijn en nog veel meer. Al snel bleek dat kinderen meer vragen kunnen stellen dan alle vlinderaars samen kunnen beantwoorden. Eén ding was meteen duidelijk: de NatureXplorers zaten er helemaal in. De nieuwsgierigheid was gewekt en de energie spatte ervan af.

Buiten stond inmiddels de lichtbak klaar en hing ook het witte doek met de kwiklamp. Tussen 23.00 en 00.00 uur bleef het nog wat rustig. Er werden wel nachtvlinders gevangen met potjes, maar bijna allemaal bleken het micro's te zijn. Voor de twee dames die de determinaties deden, betekende dat flink wat zoekwerk: die kleine vlindertjes (900 stuks in NL) hebben zó veel variaties dat elke soort een puzzel op zich werd.

Rond middernacht werd er dan ook een nieuwe regel ingesteld: geen micro's meer. Alle vlinders moesten voortaan minstens 5 à 6 centimeter groot zijn. En alsof de natuur het gehoord had, begonnen de grotere soorten ineens binnen te vallen. Huismoeders verschenen, een verdwaalde buxusmot fladderde voorbij, maar toen gebeurde het: een kleine avondrood — een soort die hier in al die jaren nog nooit was gevonden. Even later dook ook zijn grote broer op, het groot avondrood. En alsof dat nog niet genoeg was, vingen we ook een prachtig exemplaar van de vuursteenvlinder, witte tijgers en satijnvlinders. Sommige kinderen bleven onvermoeibaar doorgaan, steeds weer met nieuwe potjes in de aanslag of volledig gegrepen door het determinatievirus. Anderen hielden het wat minder lang vol en trokken buiten met lasergeweren tegen elkaar ten strijde.

Rond half twee was het mooi geweest. Voor een laatste keer verzamelden we de aandacht van de groep, zodat iedereen de mooiste vangsten nog even vol bewondering kon bekijken. Daarna hielpen de kinderen mee om alle gevangen vlinders voorzichtig vrij te laten — een rustige, bijna magische afsluiting van een lange, bijzondere nacht.

Tijdens het ontbijt op zaterdag was de vlindernacht hét gespreksonderwerp. Iedereen had iets te vertellen: over de bijzondere vangsten, de spanning bij de lichtbak en de onverwachte soorten die waren opgedoken. Het was overduidelijk dat het nachtvlindersen een groot succes was geweest en dat de nieuwsgierigheid van de NatureXplorers volledig was aangewakkerd. Wie weet sluiten er in de toekomst zelfs een paar jonge liefhebbers aan bij de vlinderwerkgroep, die nieuwe enthousiastelingen altijd weer met open armen ontvangt.

Groot Avondrood

Vuursteenvlinder

Witte Tijger

Gespotte nachtvlinders

4x Kleine zomervlinder, 2x Zonnesproetbladroller, Gamma uil, Groene eikebladroller, Gelobt halmuitje, Halmuitje spek, Kleine avondrood, Groene dwergspanner, 2x Bleke grasuil, 3x Huismoeder, Schildstipspanner, Kleine mosboorder, 3x Schedeldrager, Meidoornbladroller, Vuursteenvlinder, Schimmelspanner, Grote Avondrood, Buxusmot, Witte tijger, 2x Satijnvlinder, Taxusspikkelspanner, Koperuil, Houtspaander, Witstipgrasuil, Populierentandvlinder, Pinquintje.

Vogelwerkgroep

Waar komt die Grutto vandaan? Uit Guinea-Bissau!

Tekst Jeroen Verburg

In het Zaans Rietveld troffen we begin maart een grutto aan die was voorzien van een aantal kleurringen. Deze ringen worden door vogelonderzoekers aangebracht om bijvoorbeeld te kunnen volgen waar de vogels verblijven, via welke routes ze zich verplaatsen, en hoe oud ze worden. Het uiteindelijke doel dient altijd de bescherming van de soort.

Geringde grutto – Ron Hassing

Ron Hassing – de maker van deze foto – heeft de kleurcode van deze vogel teruggemeld bij het betreffende onderzoeksproject, en kreeg daarop de volgende informatie terug:

Dear Ron,

thank you very much for reporting on of our tagged godwits. This special bird is one of 9 birds being tagged in December in Guinea-Bissau. We invested a lot of sweat and dirt to catch these birds on a small island.

It is fantastic that you saw the bird and took also such a great photo, very much appreciated.

Best wishes,
Christopher

Deze vogel is geringd op een eiland in de Rio Mansoa in Guinea-Bissau. In dat gebied bevinden zich veel rijstvelden, wat voor grutto's een aantrekkelijke habitat is. Een groot deel van de Nederlandse grutto's overwintert in de regio West Afrika. Deze vogel heeft dus – net als veel soortgenoten – meer dan 4800 km afgelegd om in onze omgeving het broedseizoen door te brengen.

Vorige maand plaatste de vogelbescherming een blog over gezenderde en geringde grutto's: <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/de-gruttos-komen-terug>
Wil je meer weten over de grutto, lees dan bijvoorbeeld de algemene informatie op de website van Vogelbescherming: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/grutto>

Na de eerste publicatie van dit verhaal liet Yvonne Broer aan ons weten dat deze grutto niet alleen ringen draagt, maar ook voorzien is van een zender. Dat is goed te zien op onderstaande foto's, ook gemaakt in het Zaans Rietveld.

Dezelfde grutto, met zender – Yvonne Broer

Met zulke zenders – die extreem licht van gewicht zijn – kan de onderzoeker de grutto nog veel gedetailleerder volgen op zijn totale trekroute. Nog interessanter werd het toen er nóg een geringde grutto opdook in het Zaans Rietveld. Deze vogel was een oude bekende, hij was namelijk in 2022 ook al gezien, en gefotografeerd.

Geringde grutto, 27 jaar oud – Martijn de Jong

Deze grutto blijkt al op 29 augustus 2000 bij Huelva (Zuid-Spanje) als adulte vogel te zijn geringd, en is dus inmiddels minimaal 27 jaar oud! Als deze grutto ook in Guinee-Bissau overwintert, heeft hij de ongelooflijke totale afstand van $27 \times 2 \times 4800 = 260.000$ km afgelegd, oftewel meer dan 6 keer rond de aarde!

Scherp de zintuigen: Horen en luisteren

Tekst Hans van Dam / foto's Dirk koster (met dank aan PREt)

In de eerste aflevering, zien en observeren, gaven we aan wat je kunt zien als je ogen functioneel worden gebruikt. Daar bedoel ik niet mee 4,5,6 uur schermtijd, de echte wereld ontdek je buiten, in de natuur. In deel 2, de vele functies van het gehoor, zuinig zijn en genieten van dit ontspanningsorgaan.

Horen is geluiden herkennen. Luisteren is geluiden in je opnemen. Gesprekken voeren is balans zoeken. Geluiden dienen als communicatie, informatie, educatie, afbakenen van territorium, voortplanting, waarschuwing, bluffen, verjagen, huilen, lachen, zuchten, ademen, stemherkenning ouder en kind.

Sluit eens een paar minuten de ogen. Concentreer je op wat je hoort, probeer het te omschrijven. Welk geluid vind je prettig? Welk het meest irritant? Hoe ervaar je dezelfde geluiden als je weer kijkt? Bedenk hoe het leven is als je door gehoorschade weinig of niets meer hoort. Vogelzang en andere natuurgeluiden mist. Minder horen is een sluipend proces bij het ouder worden. Je merkt het als je partner vindt dat TV of radio te hard staan. "Wat zeg je", moet het zachter? Je merkt het ook als vogelaar, je hoort de zachte geluiden van goudhaantjes of de pimpelmees niet meer. Soms heb je een fluittoon of ruis in de oren (tinnitus).

Stiltegebied aan het Zwarte Pad

Natuurlijke geluiden klinken meest prettig in de oren. Muziek, zang, de menselijke stem, wuivend riet, zoemende hommels, kwakende kikkers, wind, krakend ijs, parende egels, spelende kinderen, zeebriesje, klotsend water, naderend onweer, regendruppels, voetstappen, applaus en een welgemeende groet. Soms hinderlijk: halsbandparkieten, kolonie kauwtjes, wespen rond je hoofd, muggen in de slaapkamer.

Mechanische geluiden, je kan het niet meer vermijden. Bladblazers, onkruidbranders, motorzaag, vuurwerk, oorlog, warmtepompen, verkeersdreun op afstand, verkeerslawaaï dichtbij, klussende burens, luchtverkeer, harde muziek, dreunende bassen, generatoren, windmolens, mobiele telefoons, computerspellen, motoren. Kikkers reageren kwakend op de trilling van vliegtuiggeluid, ook op motor-maaiers, treinen en sirenes.

Hommels bij grote kattenstaart

Soms prettig: pruttelende koffie, ploffende kurken, knappend haardvuur, de handsnoeischaar in de tuin.

Planten horen zonder oren. Sommige planten maken afweerstoffen aan als ze knagende rupsen horen. Een Australisch onderzoek toonde aan dat wortels van erwtenplantjes in de richting van het geluid van stromend water groeien. Een onderzoeksteam in Israël toonde aan dat de bloem van de grote teunisbloem geluiden waarnemen. De bloemschotel vangt geluidsgolven op en versterkt deze. De trillingen van de bloem bleek vergelijkbare frequenties te hebben als het geluid van zoemende bijen, Fyto-akoestiek wordt verder onderzocht. Planten geven geluiden bij droogte, luchtbelletjes in vacuümvasen hoor je knappen bij gebrek aan vocht. Bomen kraken bij storm, takken scheuren bij droogte. Elk houtsoort heeft z'n eigen toonsoort. Houtbewerkers en instrumentenbouwers herkennen de boomsoort

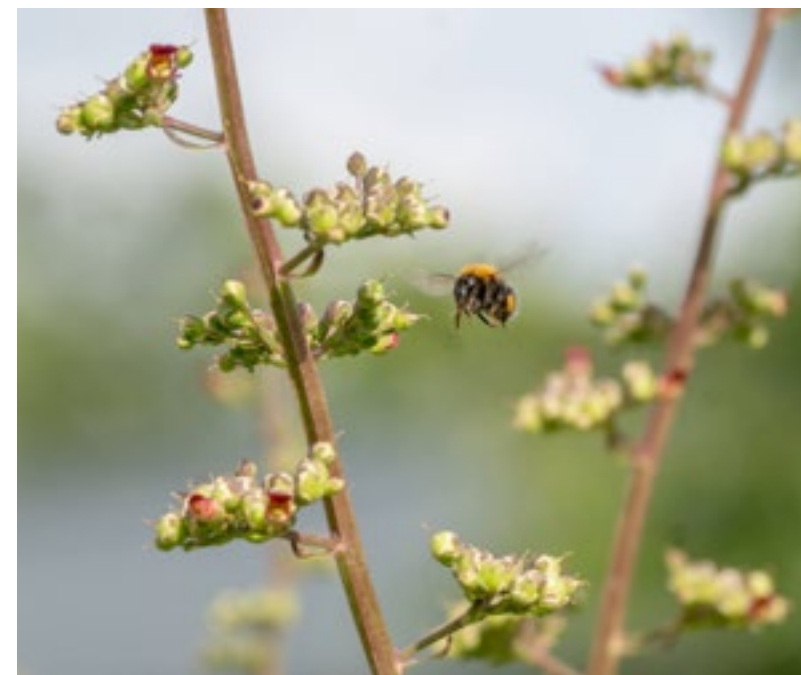
Grote teuza bloem vangt geluid op

aan de klank. Vallende eikels geven een dof geluid, vogels en eekhoorns horen dat, verzamelen het en verspreiden zo de zaden. Planten schieten rijpe zaden met een knalletje weg (vlinderbloemen, violen, veldkers, balsemien, wolfsmelk).

Geluiden voor communicatie, ontspanning en dreigend gevaar. Geluiden uit de natuur inspireren schrijvers, dichters, schilders en componisten. De mens geeft geluiden een naam. Dierengeluiden zijn meestal functioneel, in de broedtijd (vogels), voortplantingsperiode (meestal in de lente), bij voeding en gevaar. De mens zorgt te vaak voor overbodige, storende geluiden, zowel mechanisch als in natuurlijk-vorm.

Ratelaars in de natuur: rijpe zaden rammelen bij wind in zaaddoosjes/ Veenmol: wekkertje dat afloopt in volkstuinten/ Rugstreeppad: muzikaal ritmisch trillen, vooral in duinpannen/ Nachtzwaluw: ratelt als een kleine naaimachine in het ruige bos/ Snor: snorrend hengelmolentje met bastoon in het riet/ Ratelpopulier: bladeren strijken langs elkaar in de wind/ Krekel: slaapverwekkend rateltje uit het struikgewas in de avond/ Slaapkamer: snurkend persoon die soms de ander uit z'n slaap houdt/ Eindeloos pratende personen met weinig diepgang.

Stiltegebieden (minder dan 40 decibel) waar vind je dat nog? Zelfs in Antarctica hoor je knallen door scheuren van afglijdende ijsmassa's. Wees zuinig op je gehoororgaan, het meest ontspannende zintuig.

Hommel bij geoord helmkruid

Reuzenbalsemien, geliefd bij hommels

Klaprozen met hommelbezoek

Planologie

Werkgroep Planologie laat van zich horen

Tekst Mireille van Duuren, Foto's Beeldbank Natuurkiekers

De Werkgroep Planologie laat van zich horen waar natuur en ruimte onder druk staan. De Werkgroep Planologie is een gezamenlijk initiatief van IVN Alphen aan den Rijn en de Vogelwerkgroep Koudekerk/Hazerswoude-Dorp e.o. Ons doel is inzet voor een zorgvuldige balans tussen ruimtelijke ontwikkeling, natuurbehoud en een groene leefomgeving. De werkgroep richt zich vooral op ontwikkelingen waarbij natuurwaarden, biodiversiteit en landschap onder druk staan.

Brainstormen in Bentwoud

De werkgroep heeft deelgenomen aan een brainstorm van het Gebruikersplatform Bentwoud, over de financiële uitdagingen en de toekomst van het gebied. Daarbij is meegedacht over mogelijke bezuinigingen en prioriteiten binnen het uitvoeringsprogramma. De werkgroep heeft aandacht gevraagd voor biodiversiteit, leefgebieden voor vogels, een veilig en toegankelijk recreatiegebied en een goede aanpak van wateroverlast. Ook is benadrukt dat ontwikkelingen zorgvuldig moeten worden afgewogen om kwetsbare soorten, zoals de roerdomp, te beschermen. De inbreng van gebruikers is verwerkt in een advies aan het Bestuurlijk Overleg van de provincie.

Polder de Noordplas en Ecologisch Plan

De werkgroep heeft in april en juni meegedacht over de gebiedsstrategie voor Polder de Noordplas. Daarbij is aandacht gevraagd voor natuurwaarden, vogelsoorten, het open polderlandschap en een groene verbinding tussen het Bentwoud en De Wilck. Daarnaast heeft de werkgroep bijgedragen aan het Ecologisch Plan van de gemeente Alphen aan den Rijn. Tijdens deze bijeenkomst in juli zijn aandachtspunten ingebracht over bestaande natuurwaarden, ecologische verbindingen en belangrijke gebieden zoals De Wilck, Zaans Rietveld, weidevogelgebieden, Elfenbaan, Zegersloot en Rijnstroom. De werkgroep benadrukte het belang van concrete uitvoering, bescherming van bestaande groenstructuren en maatregelen zoals inheemse beplanting en ecologisch oeverbeheer.

De Centrale en groenstrook 's Molenaarspad

Bij de ontwikkeling van De Centrale heeft de werkgroep zich ingezet voor behoud van de groenstrook langs het 's Molenaarspad. In februari 2026 is een zienswijze ingediend op het ontwerp-TAM-Omgevingsplan, met aandacht voor de ecologische waarde, de bescherming van onder andere de ransuil en de combinatie van woningbouw en natuur. Na overleg met de gemeente in april zijn onderwerpen besproken zoals ecologische onderzoeken, groencompensatie, ontsluiting en inrichting van de groenstrook. Omdat de aandachtspunten volgens de werkgroep onvoldoende waren verwerkt, is in juni ingesproken tijdens de behandeling in de gemeenteraad. Daarbij is benadrukt dat woningbouw en behoud van waardevol groen samen kunnen gaan. De waarneming van jonge ransuilen in het voorjaar van 2026 ondersteunt volgens de werkgroep het belang van deze groenstrook als broedlocatie.

Ransuil

Recreatief modelvliegen in de Vrouwgeestpolder

De aanvraag voor recreatief modelvliegen in de Vrouwgeestpolder is meerdere malen besproken met de gemeente. De werkgroep heeft aandacht gevraagd voor de ligging binnen het provinciale stiltegebied en mogelijke gevolgen voor rust en natuurwaarden. In januari 2026 is een reactie ingediend op de vergunningaanvraag en is gevraagd om een zorgvuldige toetsing aan provinciale regelgeving. Na vergunningverlening op 15 mei 2026 heeft de werkgroep bezwaar ingediend. De bezwaren richten zich op de onvoldoende onderbouwing van effecten op natuur en stilte, en op de belangenafweging. In juli heeft een planjurist van de gemeente contact met ons opgenomen over het ingediende bezwaar. De werkgroep blijft van mening dat modelvliegen op deze locatie ongewenst is vanwege mogelijke verstoring van vogels zoals ransuil, buizerd en velduil. Het is aan de gemeente om deze aandachtspunten mee te nemen bij hun uiteindelijk besluit.

Buizerd

Windturbines Groene Hart

De werkgroep heeft zich ingezet tegen mogelijke windturbines op ecologisch kwetsbare locaties in het Groene Hart. In december 2025 is een zienswijze ingediend bij de provincie Zuid-Holland en in juni 2026 zijn de zorgen mondeling toegelicht. Daarbij is benadrukt dat de energietransitie belangrijk is, maar niet mag leiden tot onherstelbare schade aan kwetsbare natuurgebieden zoals De Wilck en het Bentwoud. Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben in juni 2026 besloten voorlopig geen windlocaties in het Groene Hart aan te wijzen. Eerst worden aanvullende kaders opgesteld; besluitvorming volgt naar verwachting na de Statenverkiezingen van maart 2027. Bij deze de update van de werkgroep Planologie

Velduil

Deelnemers Werkgroep Planologie
IVN Alphen aan den Rijn:
VWG Koudekerk Hazerswoude e.o.

Wiepke Warmerdam, Job Nijs en Auke Lever
Rob Eveleens en Mireille van Duuren

Monitoring

Vogels op de Golfbaan

Tekst Jan Bouwhuis en Elvira Wiersema

Op 2 mei 2026 was de jaarlijkse Nationale Golfcourse Bird Watching Day. Namens Zeegersloot werd aan de telling deelgenomen door Stef Strik, Gerrit Hofland, Jan van Osch, Dinky van Berkel, Wolf Schneider, Karin Heins, Elvira Wiersema, Paul van Wetten, Marco Zwijnenburg, Sylvia Wildeboer, Ferd Schelleman en Jan Bouwhuis. Jan Bouwhuis maakte voor de 26^e (!) en laatste keer het verslag hiervan.

Wij hadden mooi weer bij de telling en naar ik heb begrepen heeft iedereen het naar zijn zin gehad. Bij deze wil ik de manager, het bestuur en het restaurant danken voor een uitstekend ontbijt. In de avonduren heb ik samen met Stef iets unieks meegemaakt. Wij hebben de Kroeskop Pelikaan zien overvliegen en mede hierdoor de eindtelling op 66 soorten kunnen brengen. Wegens ouderdom met lichamelijke problemen hebben Ferd Schelleman en Jan Bouwhuis besloten de organisatie over te dragen. Wolf Schneider en Paul van Wetten hebben zich spontaan aangeboden om die taak over te nemen. Jan gaat in overleg dit goed overdragen.

Geluksmomentje op de golfbaan

Herken je dat.... Een prachtige put maken...of een mooie verre rechte afslag.....dan krijg je een glimlach op je gezicht en krijg je een trots gevoel dat je dit gedaan hebt. Zo’n soort geluk momentje had ik op 2 mei. Ik liep op de heuvelbaan van hole 14 naar hole 15, echter niet langs de normale golf route, maar achter langs omdat we bezig waren met de nationale vogeltelling op de golfbanen. En dan...tussen de struiken staat op een omgezaagde boom een ransuil. Een prachtige vogel die daar heel waardig

staat en ons aankijkt met die indringende oranje ogen. Je hart gaat sneller kloppen en je hoopt dat hij even blijft staan om een mooie foto te nemen. We mogen hem enkele minuten bekijken en een paar mooie foto’s kunnen maken en dan vliegt hij weg... prachtig!! Een geluksmomentje op de golfbaan....

Een ransuil is een stille, slimme nacht vogel met een hypnotiserende blik en een perfecte camouflage.

Stand van zaken nestkasten op de golfbaan

Op 16 maart 2026 zijn de nestkasten schoongemaakt door Ferd Schelleman en Jan Bouwhuis. Waar nodig zijn de beschadigde nestkasten meegenomen voor onderhoud, dit verzorgt Paul de Greeve.

Waarnemingen

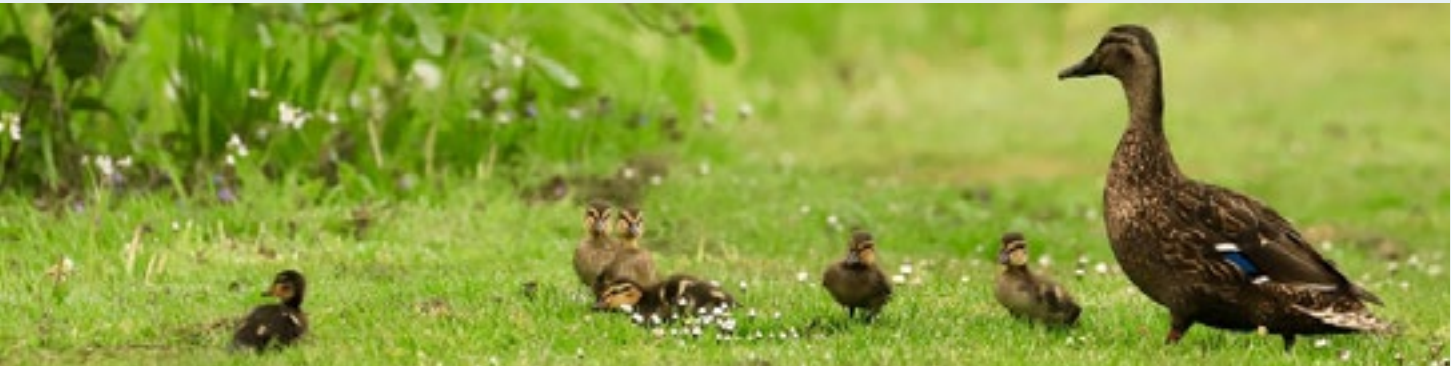
Griendbaan: 50 nestkasten, waarvan 14 een mooi bewoond nest
Heuvelbaan: 37 nestkasten, waarvan 12 een mooi bewoond nest
Parkbaan: 8 nestkasten, waarvan 3 een mooi bewoond nest

Wij hebben 5 nestkasten ter reparatie meegenomen en 4 door Paul Greeve gerestaureerde kasten opgehangen. Ons bleek dat er veel bomen waren gekapt of omgevallen en waarschijnlijk daardoor nesten zijn verdwenen. Wij vonden het niet meer verantwoord om de voor ons te hoge nestkasten te controleren. Wij gaan met de manager en de baancommissie overleggen dat over te dragen. Rest me nog om alle deelnemers/sters te bedanken voor het vroege opstaan en de voortreffelijke onderlinge sfeer en toewijding, dat deze dag tot een gezamenlijk succes heeft gemaakt

De op 2 mei 2026 getelde 66 vogelsoorten op Golfbaan Zeegersloot

Aalscholver	Halsbandparkiet	Ransuil
Bergeend	Heggenmus	Rietgors
Blauwe Reiger	Holenduif	Rietzanger
Boerenzwaluw	Houtduif	Roodborst
Boomkruiper	Huismus	Scholekster
Braamsluiper	Ijsvogel	Staartmees
Brandgans	Kauw	Stormmeeuw
Buizerd	Kievit	Tijftjaf
Cetti’s Zanger	Kleine Karekiet	Torenvalk
Dodaars	Kleine Mantelmeeuw	Tuinfluit
Ekster	Knobbelzwaan	Tureluur
Fazant	Koekoek	Turkse Tortel
Fitis	Kokmeeuw	Vink
Fuut	Koolmees	Visdief
Gaai	Krakeend	Waterhoen
Gierzwaluw	Kroeskop pelikaan	Wilde Eend
Grauwe Gans	Kuifeend	Winterkoning
Groene Specht	Meerkoet	Witte Kwikstaart
Groenling	Merel	Zanglijster
Grote Bonte Specht	Nijlgans	Zilvermeeuw
Grote Canadese Gans	Ooievaar	Zwarte Kraai
Grutto	Pimpelmees	Zwartkop

Afscheid van onze webmaster

Tekst Gert de geest

Het hebben van een website is voor een vereniging heden ten dage een must. We zijn blij met onze afdelingswebsite binnen de landelijke IVN-website. Het onderhouden en het bijwerken van de informatie op de site is van groot belang. De website is toch een visitekaartje voor de afdeling. Voor ons heeft Dick de Graaf dit gedurende een lange periode, ruim 18 jaar, gedaan.

Voor velen van ons is het bezoeken van een website een vanzelfsprekend iets. Echter velen realiseren zich niet welke werkzaamheden en kennis hiervoor nodig is. In de snel veranderende digitale wereld is het bijhouden en bijscholen om dit te kunnen doen, dan ook een pittige taak.

Langs deze weg willen we, namens het bestuur en alle leden, Dick heel hartelijk bedanken voor zijn jarenlange inzet voor de website. We hebben als bestuur veel dank en waardering naar Dick uitgesproken en hem een cadeaubon gegeven.

Sinds kort is binnen IVN Alphen aan den Rijn Annette Vorwerk de nieuwe coördinator communicatie. Annette neemt nu ook de taak van webmaster op zich. Wij zijn heel blij met haar en zij is voor Dick de Graaf een waardige opvolger. Annette is vanaf heden degene waar alle informatie die op de website moet komen, naartoe moet worden gestuurd. Doe dit naar het volgende adres: nieuwsivnalphenaanndenrijn@ivn.nl Annette kan het dan verwerken.

Dus geen berichten voor de website meer naar Dick de Graaf!

Annette succes met je taak.

Dick bedankt voor je inzet.

Expositie 'De bomen en het bos'

Tekst Ria van Oeveren

Na enkele jaren uit de 'expositieroulatie' te zijn geweest, ontdekt Corrie Blanksma dat haar uitgangspunt niet meer in de werkelijkheid buiten haar ligt, maar binnen in haar. Nog steeds gebruikt Corrie de natuur als uitgangspunt, maar schildert niet meer de natuur buiten haar, maar verbeeldt zij de wereld in haar.

Corrie Blanksma kreeg in het jaar 2024 nieuwe energie om te schilderen en maakte dan ook nieuwe schilderijen. Zij hoopte dat binnenkort, zoals vanouds, haar werk ergens in een galerie te zien zou zijn. Dat lukte in mei van dat jaar. Van **29 augustus tot en met 25 november 2026** exposeert zij in het Bezoekerscentrum De Veenweiden in Alphen aan den Rijn.

Corrie beschouwt haar stijl als 'lyrisch-expressief: een visueel gedicht. "Overall zit een verhaal achter", stelt zij. "Ik probeer tot uitdrukking te brengen wat er in mij leeft. Maar het schilderij gaat verder dan mijn persoonlijke verhaal. Iedere toeschouwer wordt uitgenodigd om met haar hart te kijken en zijn eigen betekenis te geven aan het desbetreffende schilderij.

Rode Draad

Terugkijkend ziet Corrie vooral bomen als een rode draad door haar werk. De serie bomen zijn dit najaar met name te bewonderen in het Bezoekerscentrum De Veenweiden in Alphen aan den Rijn

Expositie en lezing over de 'Zeearend in zicht' in Bezoekerscentrum De Veenweiden een zeer geslaagd evenement

Tekst Stef Strik/Ria van Oeveren, foto's Anna-Isabel Weterings

Zondag 19 juli 2026 gaven natuurfotograaf Robert Kok en vogelaar Stef Strik een lezing over de zeearend. Bijna zestig belangstellenden bezochten Bezoekerscentrum De Veenweiden om aan de hand van fraai fotomateriaal te horen hoe de zeearend zich verspreid heeft door ons land.

Robert Kok liet weten dat de zeearend de grootste roofvogel in Nederland is met een spanwijdte tot maximaal 2,40 meter. Met zijn scherpe klauwen vangt hij vis uit het water door laag over het water te scheren en met zijn poten in het water naar een prooi te grijpen. Daarnaast staan jonge ganzen ook op zijn menu. "Zou dit het 'ganzenprobleem' in Nederland oplossen?"

Vaste voet

Het succes van de zeearend begon eind vorige eeuw toen een enkele arend vanuit Noord-Duitsland Nederland invloog op zoek naar nieuw leefgebied. De opwinding was groot toen in 2006 het eerste paar zeearenden in de Oostvaardersplassen tot broeden kwam. Sindsdien is het hard gegaan. "De zeearend kreeg vaste voet aan de grond in ons land en verspreidde zich steeds verder tot bijna 50 broedpaar in 2026. Ook in het Groene Hart wordt de vogel steeds vaker gespot," zo vertelde Stef Strik. Op www.waarneming.nl verschijnen steeds meer waarnemingen. Vooral Boven de Nieuwkoopse Plassen, Ruygeborg en de Groene Jonker worden deze

"vliegende deuren" steeds vaker gezien. Eén paar probeert al jaren in het plassegebied tot broeden te komen. Veel aanwezige deelnemers aan de lezing hebben er zelf inderdaad ook ooit al eens over zien komen.

Opgezette zeearend

Al met al kan er terug gekeken worden op een geslaagde middag. Veel belangstelling, veel vragen en reacties uit de zaal. Dat maakte het heel levendig. Voor herhaling vatbaar zou je zeggen. Echter mede door drukte van de betrokkenen is dat niet mogelijk. Wel is de foto-expositie over de zeearend in het Bezoekerscentrum nog tot 26 augustus tijdens de openingstijden op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 14.00 tot 17.00 te bezichtigen. Tot dan kun je ook nog de opgezette zeearend bewonderen. En een breed overzicht van de foto's van Robert Kok is te vinden op zijn website www.robertkokphotography.com en in gepubliceerde boeken.

Natuurkiekers

Het verborgen leven van slijmzwammen

Tekst en foto's Felix Putters

De meeste natuurliefhebbers kennen ze niet, en toch leven ze overal om ons heen: slijmzwammen, organismen die zich niets aantrekken van de grenzen tussen plant, dier en schimmel. Hun levenscyclus begint onopvallend. Ze worden “geboren” als piepkleine, amoebeachtige cellen die zich door de strooisellaag bewegen, bijna onzichtbaar voor het menselijk oog. Deze eencelligen paren geslachtelijk en ontwikkelen zich daarna tot het plasmodium: een ééncellige, kloppende, levende massa plasma die tienduizenden tot soms miljoenen celkernen kan bevatten.

Het plasmodium kruipt als een langzaam voortschuivende structuur over vochtige boomstammen, door rottend hout en langs mosranden. Het heeft maar één doel: eten en groeien. Alles wat organisch is, wordt opgenomen — bacteriën, schimmelsporen, eencelligen. Terwijl het zich voedt, verandert het voortdurend van vorm, alsof het tast, denkt, zoekt.

Plasmodium van het troskalknetje (*Badhamia utricularis*) in volle groei.

Weetjes over slijmzwammen

Slijmzwammen zijn geen schimmels
Hoewel ze vaak tussen schimmels worden gevonden, behoren slijmzwammen tot de Amoebozoa. Ze zijn dus nauwer verwant aan amoeben dan aan paddenstoelen.

Eén organisme met duizenden celkernen
Een plasmodium is één grote cel met vele celkernen. Bij kleine soorten zijn dat er duizenden; bij grote soorten kunnen het er miljoenen zijn.

Beslissingen zonder hersenen
Plasmodia vinden de kortste weg door een doolhof, vermijden licht en kiezen voedselbronnen — volledig zonder zenuwstelsel. Het gedrag ontstaat uit chemische signalen in het plasma.

Wanneer de omstandigheden kloppen, volgt de metamorfose. Het plasmodium komt tot rust en vormt vruchtlichamen: glanzende bollen, sierlijke vormen of talloze kleine bolletjes, met of zonder steeltje, stevig aan de ondergrond gehecht. In deze miniatuursculpturen rijpen de sporen, klaar om een nieuwe generatie amoeben voort te brengen.

Deze wonderlijke afwisseling tussen beweeglijke amoeben en sporen producerende vruchtlichamen maakt slijmzwammen tot een van de meest intrigerende levensvormen van onze natuur. De foto van het plasmodiale stadium van een soort als het troskalknetje (*Badhamia utricularis*) laat in één oogopslag zien waarom ze het verdienen om eindelijk gezien te worden.

Ze bewegen echt
Een plasmodium kruipt met een snelheid van ongeveer één centimeter per uur. Voor een organisme zonder poten of spieren is dat opmerkelijk snel.

Mini architectuur
Vruchtlichamen zijn kleine sculpturen: bolletjes, steeltjes, buisjes, netvormige structuren of glanzende kussentjes. Veel zijn kleiner dan een speldenknop.

Overall te vinden
Slijmzwammen leven in strooisel, mos, rottend hout, compost en zelfs op schors. Wie goed kijkt, vindt ze het hele jaar door.

Heksenboter is er ook één
De bekende gele klodder op boomstammen, *Fuligo septica*, is een plasmodium dat soms zo groot wordt als een hand.

Jeugd

Slootjesonderzoek in de natuurspeelplaats Kroospad

Tekst Gerda Bonninga, foto's Jennifer Hesselink

“Wat zijn die groot!”, de kinderen reageerden enthousiast op de larven van de geelgerande waterkever. We zagen larven in verschillende lengtes. De larve heeft een s-vormige lichaam bestaande uit segmenten. De kop naar beneden, het achterlijf sterk gekromd naar boven gericht tegen het wateroppervlak. De larve zuigt dan lucht met het achterlijf in het lichaam en kan zo met deze luchtbellens onder water blijven. In een later stadium wordt de larve een waterroofkever, die wel 3,5 cm groot kan worden. De larve en de geelgerande waterkever zijn echte rovers. Ze klemmen zich met hun kaken vast aan de prooi.

Ook vonden we een prachtige nimf van een keizerslibel. Zo groot dat deze snel een libel zal worden. Naast deze grotere vondsten zagen we ook verschillende waterjuffer- en libellelarven, bootsmannetjes, schaatsenrijdertjes, poelslakken, schrijvertjes, watervlooien, eenoogkreeftje en watermijten. Natuurlijk vonden wij een flink aantal Amerikaanse rivierkreeften, die ook hier de sloten onveilig maken.

Dit jaar waren er opvallend veel gezinnen met heel jonge kinderen. Dat beïnvloedt de score (6,8 tegen 7,2 in 2025) wel. De kleintjes zijn wat minder geduldig. Er waren ca. 30 kinderen met hun ouders, die allemaal genoten van het leven in de sloot. Veel kinderen hadden zich opgegeven, maar er waren ook spontane “langslopers”, die hun nieuwsgierigheid niet konden bedwingen. De score werd weer bijgehouden met stickers op een groot doek. Kinderen mochten zelf stickers plakken bij het diertje dat zij gevonden hadden. Deze score is doorgegeven aan waterdiertjes.nl. Tenslotte hebben wij meegedaan aan een landelijk onderzoek.

Activiteiten met onderstaand icoon zijn geschikt voor deelnemers met visuele beperking en/of rolstoelgebruikers.

Excursie – Nachtlindernacht bij het Vogelbos Zwarte Pad

Vr. 21 augustus 21.30 – 24.00 uur

Met Stichting ons Groene Hart kijken we of nachtlinders ons gebied hebben ontdekt

Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – De interactieve Natuurapotheek

Za. 29 augustus 10.00 – 12.00 uur

Bij deze wandeling worden de deelnemers actief betrokken. Veel planten hebben geneeskrachtige eigenschappen. De gids wijst de planten aan en de deelnemers (met lijsten) noemen de helende werking. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking en rolstoelgebruikers.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – Verrassende natuur

Zo. 30 augustus 14.00 – 16.00 uur

In het Zegersloot gebied en langs de Kromme Aar laat de natuur zich volop zien. Het is kijken en genieten van alles wat groeit en bloeit. Elke maand is de natuur anders en afwisselend. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Lezing – Wespen ecologisch belangrijk en fascinerend

di. 8 september 19.30 – 21.30 uur

Wespen hebben vaak een slechte reputatie, maar wie beter kijkt, ontdekt een fascinerende wereld vol slimme jagers, belangrijke bestuivers en onmisbare schakels in onze ecosystemen. Tijdens deze lezing neemt Adeline Gogelein, bestuurslid van de wespenstichting, je mee in het verborgen leven van wespen: van hun gedrag en diversiteit tot hun cruciale rol in de natuur. Er is ook aandacht voor de praktijk: hoe ga je om met wespen in en om huis en tuin? Hoe kun je met (eenvoudige) maatregelen overlast beperken, terwijl je deze nuttige dieren toch de ruimte geeft? Je gaat naar huis met nieuwe inzichten én concrete tips om op een ontspannen manier samen te leven met wespen.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

€ 6,- toegang + koffie, € 4,- voor IVN-leden

Aanmelden verplicht bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Excursie – Rondje Noord-Holland

Zo. 13 september 08.00 – 17.00 uur

In Noord-Holland zijn op veel verschillende plekken in deze trektijd allerlei soorten te verwachten: steltlopers op onder water gezette bloembollenvelden, zeevogels langs de kust, en zangvogels in de duinen en op andere beschutte plaatsen. We zullen deze dag uiteenlopende plekken bezoeken. Welke dat precies zijn zal afhangen van het weer en de vogels die gemeld worden, en zullen we kort voor vertrek bepalen. We zullen waarschijnlijk vrij veel rijden, en geen erg lange wandelingen maken.

Start:

Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Er wordt gecarpooled.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit Fladderaars – In de huid van dieren

Za. 12 september 9.15 – 11.45 uur

Je hebt je vast wel eens voorgesteld hoe het is om een dier te zijn. Dat gaan we vandaag ervaren door in de huid van dieren te kruipen. Niet echt natuurlijk, maar we komen wel veel over ze te weten.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit Vlinders– Opdrachten in het bos

Zo. 13 september 14.00 – 15.45 uur

We gaan met zijn allen naar het bos. En daar vinden wij allerlei opdrachten. Het wordt een lekker actief programma. Trek je lekker oude kleren aan die vies mogen worden?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied

Vr. 18 september 20.00 – 21.30 uur

Op deze zomeravond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vooraf aan het vleermuis spotten is er een korte presentatie over het leven van de vleermuis in het Bezoekerscentrum. Deze excursie is geschikt voor rolstoelgebruikers.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Van levenloos water naar een Zegerplas vol leven

Zo. 20 september 14.00 – 16.00 uur

Met deze wandeling willen we de deelnemers de ontwikkelingen met betrekking tot het water in het prachtige gebied langs de Kromme Aar en de Zegerplas laten zien. De Zegerplas is niet alleen die zwarte diepe plas water. Er gebeurt veel in en op het water. De laatste jaren zijn verschillende partijen (de Gemeente, Hoogheemraadschap, Universiteit van Wageningen en de duikvereniging Atlantis) met elkaar bezig geweest om de waterkwaliteit te verbeteren. We vertellen over de aanleg van een luchtmenginstallatie en het onderwaterpark met palenrif in de Zegerplas waardoor het zicht, de biodiversiteit en waterkwaliteit sterk verbeterd zijn. Bij palenrif wordt verteld over de bouw en functie van het palenrif. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking en rolstoelgebruikers.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied

Vr. 25 september 20.00 – 22.00 uur

Op deze zomeravond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vooraf aan het vleermuis spotten is er een korte presentatie over het leven van de vleermuis in het Bezoekerscentrum. Deze excursie is geschikt voor rolstoelgebruikers.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Het wonder van zaadverspreiding

Za. 26 september 10.00 – 12.00 uur

We beleven de overgang van zomer naar herfst. bladeren verliezen hun groen en kleuren rood, oranje en geel. Wat bloeit er nog of alweer? Speciale aandacht voor het oogsten van zaden. De eerste wintergasten. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking en rolstoelgebruikers.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied

Vr. 2 oktober 19.30 – 21.30 uur

Op deze zomeravond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vooraf aan het vleermuis spotten is er een korte presentatie over het leven van de vleermuis in het Bezoekerscentrum. Deze excursie is geschikt voor rolstoelgebruikers.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugd – Op zoek naar nuttige bodemdieren

Zo. 4 oktober 14.00 – 16.00 uur

Een spannende bodemdierendag vol kriebelbeestjes, modderpret en verwondering voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en hun (groot)ouders! We gaan op bodemsafari! We leren door de pootjes te tellen, de bodemdieren te herkennen en hoe de zoekkaart werkt. Er zijn reuzenslakken en grote miljoenpoten die je vast mag houden. Gewapend met schepjes, loeppotjes en zoekkaarten duiken we daarna de grond in en gaan op zoek naar de geheime bewoners van de bodem. Van pissebedden tot slakken en van duizendpoten tot regenwormen: je zult versteld staan van wat er allemaal leeft onder je voeten! Alle diertjes die we vinden worden genoteerd en ingevoerd op een speciale website. Zo help jij echte wetenschappers om te onderzoeken hoe gezond onze bodem is. Dus: jouw vondst telt mee! En tot slot De afsluitende slakkenrace. Kom mee op avontuur in de wereld van de bodemdieren. **Tip:** Trek stevige schoenen aan, neem een flesje water mee en vergeet je zonnebrand of regenjas niet – we gaan naar buiten! Kruip, speur en ontdek hoe cool de grond eigenlijk is. Tot dan!

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden verplicht bij: dickw@xs4all.nl

Foto Hans Pet

Berkenzwam

Jeugdactiviteit Fladderaars – Bomen en bladeren

Za. 10 oktober 9.15 – 11.45 uur

Wanneer je in oktober naar buiten kijkt, zie je de bomen al langzaam verkleuren. Bladeren vallen op de grond. Dan weet je dat de herfst eraan komt. Welke bomen komen we allemaal tegen?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Excursie – Kwade Hoek en omgeving

Zo. 11 oktober 08.00 – 17.00 uur

Zondag 11 oktober gaan we naar de Kwade Hoek, de duinen van Goeree en misschien ook wel wat omliggende gebieden. Daar hopen we op steltlopers en allerhande trekvogels van strand, zee en kust. Hou rekening met vrij lange wandelingen, en (als het heeft geregend) de nodige natte stukken die we daarbij tegen kunnen komen.

Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten. Er wordt gecarpooled.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit Vlinders– Egels

Zo. 11 oktober 14.00 – 15.45 uur

Wat weet jij over de egel? Leeft een egel alleen of in een groepje? Wanneer zie je ze? Overdag of in de avond of nacht? Wat eten ze? Christianne Hunting komt namens de Stichting "Zorg voor egels" ons van alles vertellen over de egels. En natuurlijk gaan we ook met onze handen aan de slag.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Paddenstoelen zoeken Zegersloot Noordgebied

Zo. 18 oktober 14.00 – 16.00 uur

We starten met een powerpoint presentatie over de paddenstoelen. Daarna gaan we naar buiten. Daar laten de paddenstoelen zich in volle omvang en in vele soorten zien. We gaan er zoveel mogelijk zoeken. Vooral kinderen hebben een fijne neus waar ze staan. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking en rolstoelgebruikers.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Paddenstoelen in het Gouwebos

Za. 24 oktober 10.00 – 12.00 uur

We hebben de mooiste plekken van vorig jaar onthouden en gaan zien of ze er weer staan. Neem spiegeltje, loep en/of fototoestel mee. Een spannende wandeling, ook voor de jeugd. In het Gouwebos zijn meer dan 100 soorten aangetroffen, waaronder bijzondere soorten. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop

Deelname gratis.

Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Agenda

Excursie – 2^e Oostvaartroute in de winter
Zo. 25 oktober 14.00 – 16.00 uur
De Oostvaartroute is genoemd naar een van de vaarten die overtollig water uit de diepliggende polders moesten afvoeren. Door inlinking, maar vooral door het afgraven van veen liggen de graslanden soms meters lager dan de wegen en de kaden. Dat verklaart ook de vele molens die langs de route opduiken. Na de ruilverkaveling werd er bv. een bos geplant van 5 hectare. Er valt dus genoeg te zien langs deze verrassend gevarieerde route. Elk jaargetijde is het landschap en de natuur anders. Daarom gaan we dit jaar 2 maal dezelfde wandeling maken en ontdekken wat er allemaal te zien is en de verschillen met de voorgaande excursie. Deze excursie is geschikt voor deelnemers met een visuele beperking.
Start: Rijnenburgermolen, Corellistraat, Hazerswoude Rijndijk
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Oostvaardersplassen
Zo. 22 november 08.00 – 17.00 uur
We rijden naar Flevoland op zondag 22 november waar we op meerdere plekken rondom de Oostvaardersplassen op zoek gaan naar vogels. Langs de Oostvaardersdijk, vanuit verschillende kijkhutten en vanaf onbeschutte observatiepunten verwachten we wintergasten waaronder eenden en ganzen te zien, en natuurlijk zeearenden. Waar we precies uit de auto's stappen hangt af van het vogelaanbod en de weersomstandigheden, en bepalen we op de dag zelf.
Start:
Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.
Er wordt gecarpoled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit Vlinders- De vuilnismannen van het bos
Zo. 8 november 14.00 - 15.45 uur
Er liggen bladeren, bessen, takken en soms zelfs boomstammen in het bos. Wie ruikt dit nu op. Het bos heeft heel veel opruimers, die zorgen dat al dat natuurlijke afval wordt opgeruimd. Weet jij wie de vuilnismannen van het bos zijn?
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Jeugdactiviteit Fladderaars – Paddenstoelen zoeken + puzzeltocht
Za. 14 november 9.15 - 11.45 uur
Op een grote paddenstoel, rood met witte stippen! Weet jij eigenlijk hoe de paddenstoel uit dit beroemde liedje heet? Misschien komen we hem wel tegen als we in de omgeving op zoek gaan.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

en verder
12 okt / 26 okt 20.00 uur info-avond Natuurgidsenopleiding

Data en tijden zijn onder voorbehoud. Check altijd vooraf bij de organisatie en/of op de website [ivn.nl/alphenaandenrijn](https://www.ivn.nl/alphenaandenrijn).

Excursie

Rondje Rietveld met bezoek aan het voedselbos

Tekst en foto's Loes van Leeuwenburg

Op zondagmiddag 5 juli stonden 16 deelnemers klaar om met Ans van den Broek en Miep Munninghoff een rondje Rietveld te doen met een bezoek aan Voedselbos Groene Hart. Het weer was prima: 21 graden, licht bewolkt en een beetje wind.

Tijdens onze wandeling naar het voedselbos vertelde Miep over het verschil tussen hommels, bijen en zweefvliegen. We kunnen ze nu uit elkaar houden. Ans vertelde over de geschiedenis van het Rietveld. De Boterpolder ligt veel dieper dan de polder aan de andere kant van de Rietveldse Vaart. Dat komt, omdat hier turf is gestoken, bestemd voor de inwoners van Gouda. Om de schepen die de turf vervoerden niet leeg terug te laten varen, werd de opbrengst van de “poeptonnen” van de inwoners van Gouda terug gevaren naar de Boterpolder om deze te bemesten. In die menselijke mest zat ook ander afval, zoals kapotte stenen pijpjes. Tot op de dag van vandaag zijn deze pijpjes hier nog te vinden.

Verder ging het naar de Burgemeester Den Hollanderweg, naar Voedselbos Het Groene Hart. Daar hebben Marcel en Rosali van een voormalig weiland een prachtig voedselbos gemaakt, dat nog volop in ontwikkeling is. Bij binnenkomst struikelde je bijna over de loop-eenden en de kippen.

Je vindt er veel kleine bosjes met heel veel verschillende bessenstruiken, appelbomen, kweeperen en kruiden. Van al dit lekkers mag je onbeperkt plukken en eten. Vooral de bessen waren erg lekker. Tijdens de rondleiding mochten we kruiden plukken voor de thee, die we later met de hele groep hebben gedronken. In de wilgentempel kwamen we tot rust en lieten de stilte op ons inwerken.

Na een intensieve en lange rondleiding keerden we weer terug naar de parkeerplaats van Klein Giethoorn, moe maar voldaan.

Bestuur	voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Excursies, Natuurkiekers, Team Ontvangst, VLB</i>	06-23817870
	secretaris	Vacature	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vrijwilligers</i>	
	penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vertrouwenspersoon, Vrienden vh Heempad</i>	06-53226448
	algemeen bestuurslid	Wiepke Warmerdam	wiepkew@gmail.com <i>Lezingen, Planologie en Milieu, Plantenwerkgroep i.o., Vogelwerkgroep, Vlinderwerkgroep</i>	06-24930925
	algemeen bestuurslid	Erica Goedhals	ericagoedhals.ivnalphenadrijn@gmail.com <i>Communicatie/PR Social Media, Bont Allerlei, IVN-info (incl kramen), Jeugd, Junis BSO</i>	06-21878000
algemeen bestuurslid		Renske de Beer-Sijber	renske.ivnalphenadrijn@gmail.com	
Coördinatoren werkgroepen				
Bont Allerlei	Communicatie	Irma Brugmans	IVNbontallerlei@gmail.com	06-13187800
	Fladderaars	Annette Vorwerk	communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-18841442
		Lenie van Boxtel	Fladderaars@gmail.com	06-14313950
	Fotowerkgroep Natuurkiekers	Marco Zwijnenburg a.i.	coördinatie@natuurkiekers.nl	
	IVN-info (incl. kramen)	Vacature	info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com	
Lezingen	Excursies	Liesbeth Bos	lezingenIVNAlphen@gmail.com	06-12883574
		Dick Warmerdam	dickw@xs4all	06-17718203
	NatureXplorers	Suzanne van Egmond	natureexplorers.ivn@gmail.com	06-81016896
	Team Ontvangst	Irma Brugmans a.i.	irmabrugmans@gmail.com	06-13187800
	Planologie en Milieu	Wiepke Warmerdam	planologieIVNAlphen@proton.me	
Vlinders		Gerda Bonninga	ivnvlinder@gmail.com	06-53403123
	Vlinderwerkgroep	Anna-Isabel Weterings	vlinderwerkgroepivnalphen@gmail.com	
	Vogelwerkgroep	Ingmar Westerman	vwgalphen@live.nl	
	Vrienden van het Heempad	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172-214775
	Vrijwillig Landschapsbeheer	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802

Inleveren Kopij IVN Media		nieuwsivnalphenaandenrijn@ivn.nl Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, Persberichten, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.		
Regiocontactpersonen	Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
	Ter Aar	Atje van der Laan	joop.atje@gmail.com	06-12162955
	Kaag en Braassem	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl	06-17718203
	Koudekerk aan den Rijn	Riet van Tol	rivatol@gmail.com	06-25247254
	Hazerswoude	Ans van den Broek	ansjedegroot@live.nl	0172-587912
Verenigingsgebouw		Bezoekerscentrum De Veenweiden		
Adres	Openingstijden Bezoekerscentrum	Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn		
		Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl		

Vertrouwenspersoon
Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging en is een gesprek met betrokkene of bestuurslid te lastig of lost het niets op? Neem dan contact op met het meldpunt IVN: <https://www.ivn.nl/over-ivn/veilig-werken-bij-ivn/>

Colofon

REDACTIE: Irma Brugmans
VORMGEVING: Roelof Schutter
FOTO OMSLAG: Janny Eskes
FOTO ACHTERZIJDE: Anna Isabel Weterings
BEZORGING: Henry Loeters
EINDREDACTIE: Irma Brugmans

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Renske de Beer-Sijben, Gerda Bonninga, Jan Bouwhuis, Irma Brugmans, Hans van Dam, Mireille van Duuren, Suzanne van Egmond, Janny Eskes, Gert de Geest, Erica Goedhals, Jennifer Hesseling, Maarten Hooghiemstra, Nanne Kerstens, Dirk Koster, Ria van Oeveren, Felix Putters, Roelof Schutter, Stef Strik, Pieter van Tol, Jeroen Verburg, Anna-Isabel Weterings, Elvira Wiersema

REDACTIEADRES

Telefoon: 06 – 13 18 78 00
E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei

UITGAVE: IVN Alphen aan den Rijn
DRUK: DrukZo

SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN

www.ivn.nl/alphenaandenrijn
facebook.com/ivn.nl
[Instagram ivn.alphenaandenrijn](https://instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)

SLUITDATTUM KOPIJ BONT ALLERLEI NR.4- 2026
03 november 2026

OVER BONT ALLERLEI

Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur.
©Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding na schriftelijke toestemming

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2026

Contributie leden € 25,-
Contributie huisgenoten € 12,50

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.
Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 6899 62

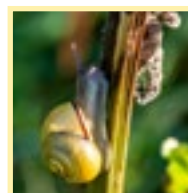
ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI 2026

Per jaar voor 4 nummers:
1/1 pagina € 274,45
1/2 pagina € 139,50
1/4 pagina € 76,95
1/8 pagina € 43,95

ANBI IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
• Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
• RSIN nummer: 816027766

Bij de cover

Foto voorzijde Janny Eskes / bron tekst google

De rol van huislak in het ecosysteem

Huisslakken, zoals de gewone tuinslak, zijn belangrijke organismen in ons ecosysteem en spelen zowel een nuttige als schadelijke rol in de natuur. Huisslakken zijn fascinerende wezens die een belangrijke rol spelen in ons ecosysteem, en het begrijpen van hun gedrag en behoeften kan helpen bij het beheren van hun populaties in tuinen en natuurgebieden. Slakken zijn meestal 's nachts actief, vooral tijdens vochtige omstandigheden, om uitdroging te voorkomen. Bij regenachtig weer zijn ze vaak zichtbaar in tuinen. Huisslakken zijn hermafrodit, wat betekent dat ze zowel mannelijke als vrouwelijke voortplantingsorganen hebben. Ze leggen hun eieren in de grond, waar ze na enkele weken uitkomen.

Gezocht kinderboeken met natuurthema

Bij het opruimen van de boekenkast in het bezoekerscentrum De Veenweiden kwamen we tot de ontdekking dat we maar heel weinig kinderboeken hebben. Hebben jullie nog een kinderboek liggen over de natuur dicht bij huis en wil je dat kwijt? Lever het dan in bij het Bezoekerscentrum De Veenweiden.
We zijn geopend op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 14.00 – 17.00 uur ('s winters tot 16.00 uur).
Irma Brugmans, namens Team Ontvangst

Hergebruik Bont Allerlei

Wat doe je met een recente Bont Allerlei als je hem gelezen hebt? Bewaren? Dat is natuurlijk prima. Doorgeven aan familie, vrienden of in een minibieb leggen kan ook. Zo verspreid je onze 'groene boodschap'! Weet je niemand en wil je jouw exemplaar niet bewaren? Maak dan IVN er blij mee! Wij vinden Bont Allerlei een mooi 'visitekaartje' om aan belangstellenden te laten zien of mee te geven. Wil je daaraan meewerken, breng je recente Bont Allerlei dan langs op woensdag-, zaterdag- of zondagmiddag tussen 14-16 uur ('s zomers tussen 14-17 uur) bij het Bezoekerscentrum, Burg. Bruins Slotsingel 15, Alphen-Zegersloot. Of doe hem buiten openingstijden in onze brievenbus. Alvast hartelijk dank!

BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online. <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar ivnbontallerlei@gmail.com o.v.v. 'Bont Allerlei liever digitaal'.

Teken- en Schilderlessen Petra van der Made

Beeldend Kunstenaar

Voor informatie of inschrijving
kunst@petravandermade-art.nl
Mobiel: 0636127398

Elckerlyc-Atelier
Havixhorst 254
2402MZ Alphen aan den Rijn

Rectificatie

De grote collage foto bij het artikel over stinzenplanten in Bont Allerlei nr 2-2026 is niet gemaakt van foto's van het Zwarte pad, maar van het Bospark in Alphen. De foto's en collage zijn door Daphne Geeve gemaakt en wordt altijd gebruikt voor de excursie stinzen in het Bospark.

Angy's Moon Vrouwencirkels & Coaching

Met Hards Enthousiasme

OER STERK Coach 2026

Jouw Oersterke, Spirituele Coach & Kinesioloog i.o.

- Besloten Vrouwencirkel (nog 1 plek!!)
- Open cirkels
- Zangcirkels
- Cirkels op aanvraag
- Mother Blessings

www.angysmoon.nl

Blinkend porselein

De Porseleinzwam is een parasiet, die later verder leeft als saprofyt en enkel voorkomt op de beuk. De ivoorwitte zwam heeft een slijmerige laag op de hoed, waardoor hij blinkt als porselein.

Wist je?

Er een stof uit de porseleinzwam wordt gehaald die helpt tegen huidziektes.

Foto: Anna-Isabel Weterings / tekst: natuurpunt.be

